

**Uchwała Nr XXXV/280/2014
Rady Gminy Przasnysz
z dnia 27 czerwca 2014 r.**

w sprawie rozpatrzenia skargi Pana H.K. na „nadużycia, zwłaszcza niegospodarność” kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przasnyszu w sprawie umieszczenia skarżącego w domu pomocy społecznej.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.) oraz art. 229 pkt 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.) Rada Gminy Przasnysz uchwala, co następuje:

§ 1.

1. Po rozpatrzeniu skargi Pana H.K. na „nadużycia, zwłaszcza niegospodarność” kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przasnyszu w sprawie dofinansowania pobytu skarżącego w domu pomocy społecznej uznaje się ją za bezzasadną.

2. Uzasadnienie stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady Gminy Przasnysz do zawiadomienia skarżącego o sposobie załatwienia skargi.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Przasnysz
Andrzej Seklina

Załącznik do
Uchwały Nr XXXV/280/2014
Rady Gminy Przasnysz
z dnia 27 czerwca 2014 r.

UZASADNIENIE

uchwały Rady Gminy Przasnysz w sprawie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przasnyszu w sprawie umieszczenia skarżącego w domu pomocy społecznej.

W dniu 2 czerwca 2014 r. do Przewodniczącego Rady Gminy Przasnysz wpłynęła przekazana przez Najwyższą Izbę Kontroli skarga Pana H.K. na „nadużycia, zwłaszcza niegospodarność” kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przasnyszu w sprawie umieszczenia skarżącego w domu pomocy społecznej.

Komisja Rewizyjna Rady Gminy Przasnysz zapoznała się z zarzutami skargi oraz z dokumentacją sprawy. Uznała skargę za bezzasadną. Takie też stanowisko przedłożyła Radzie Gminy.

Rada Gminy Przasnysz po zapoznaniu się z zarzutami skargi oraz stanowiskiem Komisji Rewizyjnej Rady Gminy, uznała skargę za całkowicie bezzasadną, kierując się następującymi przesłankami.

Skarżący złożył w dniu 7 października 2013 r. wniosek o skierowanie do domu pomocy społecznej. W dniu 8 października 2013 r. pracownik socjalny przeprowadził wywiad środowiskowy i wnioskuje o umieszczenie skarżącego w dps. W dniu 9 października 2013 r. wydano decyzję kierującą skarżącego do dps. Decyzję odebrał brat. Starosta Przasnyski wydał decyzję o umieszczeniu skarżącego w dps. W dniu 17 października 2013 r. dps powiadomił GOPS o przyjęciu skarżącego. W dniu 23 października 2013 r. kierownik GOPS wydała decyzję o ustaleniu odpłatności za pobyt skarżącego w dps, w 70 % z dochodu skarżącego w kwocie 710, 51 zł. Gmina Przasnysz pokrywa różnicę pomiędzy odpłatnością skarżącego a średnim kosztem utrzymania w dps w kwocie 1946,22 zł miesięcznie. Odpłatność za dps została ustalona na podstawie wywiadu środowiskowego, z którego wynikało, że jedynym dochodem skarżącego jest emerytura. Z wywiadu nie wynikało, aby jakiegokolwiek osoby były zobowiązane do alimentacji wobec skarżącego.

W dniu 11 grudnia 2013 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał telefoniczną informację od osoby spokrewnionej ze skarżącym, że pomiędzy skarżącym a jego bratem została sporządzona umowa dożywocia, na podstawie której brat zobowiązał się do opieki nad skarżącym.

Po uzyskaniu notarialnej umowy dożywocia, przeprowadzono ustalenia w zakresie zobowiązań brata skarżącego do ponoszenia kosztów jego pobytu w dps. Brat początkowo nie wyrażał zgody na zawarcie umowy w sprawie ponoszenia kosztów pobytu brata w dps. W dniu 31 stycznia 2014 r. brat skarżącego złożył oświadczenie o wyrażeniu zgody na częściowe pokrywanie kosztów pobytu skarżącego w dps. Ustalono również, że otrzymane w formie umowy dożywocia gospodarstwo rolne brat skarżącego w miesiącu styczniu 2014 r. darował aktem notarialnym na rzecz swojego syna.

W dniu 28 maja 2014 r. brat skarżącego zawarł umowę w przedmiocie ponoszenia części odpłatności za pobyt brata w dps w kwocie 400 zł miesięcznie. Opłata jest wnoszona.

W kwestii ustalenia podstaw pobytu skarżącego w dps ustalono dodatkowo, że w dniu 22 stycznia 2014 r. do GOPS wpłynęło pismo skarżącego, w którym odwołuje on swoją zgodę na pobyt w dps. W dniu 27 stycznia 2014 r. kierownik GOPS w obecności pracownika socjalnego przeprowadził rozmowę ze skarżącym, w której potwierdził on swoją wolę opuszczenia dps oraz poinformował, że jego siostrzenica wyraziła wolę przejęcia nad nim opieki, jeżeli będzie taka potrzeba. W tym samym dniu wystąpiono o wydanie zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia skarżącego.

Na pytanie o zajęcie stanowiska w tej kwestii siostrzenica skarżącego przesłała oświadczenie, z którego wynika, że nigdy nie składała obietnic w zakresie opieki nad skarżącym, a do opieki jej zdaniem zobowiązany jest brat skarżącego.

Brat skarżącego w dniu 17 lutego w formie pisemnej oświadczył, że nie jest w stanie zapewnić fachowej opieki skarżącemu, po ewentualnym opuszczeniu przez niego dps.

W dniu 7 lutego 2014 r. dps przekazał zaświadczenie lekarskie potwierdzające, że skarżący ze względu na stan zdrowia wymaga systematycznej farmakoterapii oraz całodobowej opieki.

Z analizy stanu faktycznego sprawy wynika więc, że skarżący wymaga całodobowej opieki, której ani rodzina ani GOPS nie są w stanie mu zabezpieczyć. W celu wyjaśnienia kwestii opieki w powyższym stanie faktycznym, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w dniu 18 lutego zgodnie z przepisem art. 54 ustawy o pomocy społecznej zawiadomił Prokuraturę Rejonową w Przasnyszu, że skarżący rezygnuje z pobytu w dps. Do chwili obecnej Prokurator nie zajął stanowiska w sprawie.

Analiza zarzutów skargi została przeprowadzona w oparciu o następujące przepisy prawne:

Przepis § 10 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej stanowi, że osoba ubiegająca się o skierowanie, jest kierowana do domu pomocy społecznej na czas nieokreślony, chyba, że wystąpi ona lub jej przedstawiciel ustawowy z wnioskiem o skierowanie do domu na czas określony.

Zgodnie z przepisem art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2013 r., poz. 932 ze zm.) obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności: 1) mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi, 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej, – przy czym małżonek, zstępni i wstępni oraz gmina nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność.

Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wnoszą:

- 1) mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% tego dochodu;
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi – zgodnie z umową zawartą w trybie art. 103 ust. 2:
 - a) w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium,

b) w przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie;

3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez wymienione wyżej osoby.

Zgodnie z przepisem art. 61 ust 2a opłata za pobyt w domu pomocy społecznej może być wnoszona przez inne osoby niewymienione w cytowanym wyżej przepisie osoby. Wówczas gmina wnosi opłatę w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby, o których mowa w art. 61 ust 1 pkt 1-2 oraz ust. 2a.

Odnosząc się do zarzutów skarżącego należy podnieść, że z obowiązujących w tym zakresie przepisów prawnych wynika jednoznacznie, że rodzeństwo (brat, siostra) nie znajduje się w kręgu osób ustawowo zobowiązanych do ponoszenia opłat za pobyt członka rodziny w dps. Mogą jedynie znajdować się w grupie osób, które mogą ponosić odpłatność na zasadzie dobrowolności (art. 61 ust 2a ustawy). Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej nie mógł zobowiązać brata skarżącego do ponoszenia odpłatności za pobyt skarżącego w dps. Jedynie w przypadku takiej woli brata skarżącego ustalenie odpłatności za pobyt brata, stosownie do art. 61 ust. 2c w zw. z art. 103 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, powinno nastąpić na podstawie umowy cywilnej z kierownikiem ośrodka pomocy społecznej, jak to miało miejsce w niniejszej sprawie.

W zakresie zawarcia przez skarżącego z bratem umowy dożywocia gospodarstwa rolnego mają zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego. Zgodnie z art. 908 § 1 K.c. „jeżeli w zamian za przeniesienie własności nieruchomości nabywca zobowiązał się zapewnić zbywcy (dożywotnikowi) dożywotnie utrzymanie (umowa o dożywocie), powinien on, w braku odmiennej umowy, przyjąć zbywcę jako domownika, dostarczać mu wyżywienia, ubrania, mieszkania, światła i opału, zapewnić mu odpowiednią pomoc i pielęgnowanie w chorobie oraz sprawić mu własnym kosztem pogrzeb odpowiadający zwyczajom miejscowym”.

Z ustawy wynika, że na osobie, która przejęła gospodarstwo rolne na podstawie umowy dożywocia ciąży obowiązek przyjęcia dożywotnika jako domownika, dostarczania mu wyżywienia, ubrania, mieszkania, światła i opału, zapewnienia mu odpowiedniej pomocy, pielęgnowania w chorobie, sprawienia własnym kosztem pogrzebu odpowiadającego miejscowym zwyczajom. Jeżeli osoba, która przejęła gospodarstwo, jak twierdzi skarżący nie wywiązuje się z przyjętych na siebie dobrowolnie aktem notarialnym, obowiązków, to służy mu prawo sądowego dochodzenia roszczeń w tym zakresie. Przedewszystkim dożywotnik może żądać sądowego rozwiązania umowy o dożywocie. Ponadto gdy dożywotnik zamieszkał w dps, a nie w domu osoby, której przekazał gospodarstwo rolne i koszt pobytu pokrywał z własnych środków (emerytury), to służy mu prawo żądania od osoby zobowiązanej zwrotu poniesionych kosztów i ponoszenia ich w części, do której zobowiązany jest skarżący, tj. w wysokości 710, 51 zł.

Rada Gminy Przasnysz zwraca również uwagę skarżącego na treść art. 913 § 1 K.c. – „jeżeli z jakichkolwiek powodów wytworzą się między dożywotnikiem a zobowiązanym takie stosunki, że nie można wymagać od stron, żeby pozostawały nadal w bezpośredniej ze sobą styczności (w bezpośredniej styczności nie znaczy w pierwotnym miejscu zamieszkania) sąd, na żądanie jednej z nich, zmieni wszystkie lub niektóre

uprawnienia objęte treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę odpowiadającą wartości tych uprawnień”.

Ponadto, w przypadku zbycia nieruchomości, tak jak w tym przypadku, gdy dostarczenie utrzymania w naturze przez zobowiązanego osobiście może być oczywiście utrudnione, a korzystanie ze wspólności domowej z nabywcą dla dożywotnika niepożądane, to dożywotnik może żądać zamiany swojego prawa na dożywotnią rentę (art. 914 K.c.). W takim wypadku nie mają znaczenia powody tej decyzji ani stosunki między dożywotnikiem a zobowiązanym i nowym właścicielem nieruchomości. Chociażby stosunki te układały się jak najlepiej, a zobowiązany prawidłowo realizował swoje obowiązki wynikające z umowy dożywocia, to przyjmuje się, że zawsze w przypadku zbycia nieruchomości dożywotnik może żądać zamiany dożywocia na dożywotnią rentę. Wartość tej renty powinna odpowiadać wartościowo treści uprawnień składających się na umowę dożywocia (por. art. 913 § 1 K.c.), a więc miesięcznie 710,15 zł, tj. kwotę jaką ponosi skarżący z tytułu odpłatności za pobyt w dps. W przypadku bowiem sprzedaży nieruchomości prawo dożywocia nie wygasa, obciąża ono bowiem nieruchomość (zgodnie z art. 7 pkt 2) ustawy o księgach wieczystych i hipotece „rękojmią publicznej wiary ksiąg wieczystych nie działa przeciwko prawu dożywocia”. W takim wypadku nabywca nieruchomości ponosi także osobistą odpowiedzialność za świadczenia tym prawem objęte, o ile stały się wymagalne po nabyciu nieruchomości. W takim wypadku zatem obciążonymi obowiązkami z umowy dożywocia jest zarówno pierwotnie zobowiązany z umowy dożywocia, jak i nowy nabywca nieruchomości. Nawet więc w wypadku zbycia nieruchomości brat pozostaje dłużnikiem i ma wszystkie obowiązki z umowy dożywocia na rzecz skarżącego. Organ stanowiący gminy nie posiada uprawnień do zajmowania stanowiska w sprawach należących do kompetencji sądów powszechnych.

W świetle dokonanych ustaleń faktycznych i uregulowań prawnych sprawy, wszelkie zarzuty o charakterze politycznym, są całkowicie bezzasadne.

Powyższe potwierdza bezzasadność skargi.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Pizastysz
Andrzej Sekura